

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

07.06.2015

Sayı : 54567092-610 - 61
Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06.05.2014 tarihli ve 43452547-120.00 - 176394 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Rahmi Aşkın TÜRELİ tarafından verilen “Radyoloji teknisyenlerinin sorunlarına ve radyasyonla ilgili işlerde çalışanların haftalık çalışma sürelerinin uzatılmasına” ilişkin 7/42882 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Sağlık Bakanı

EKİ:

1-Önerge Cevabı (7 Sayfa)

İzmir Milletvekili Sayın Rahmi Aşkın TÜRELİ tarafından verilen “Radyoloji teknisyenlerinin sorunlarına ve radyasyonla ilgili işlerde çalışanların haftalık çalışma sürelerinin uzatılmasına” ilişkin 7/42882 sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır;

5947 Sayılı Üniversite ve Sağlık Personelinin Tam Gün Çalışmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 9. Maddesi ile 3153 Sayılı Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanun'a madde eklenmiştir. Söz konusu maddede "İyonlaştırıcı radyasyonla teşhis, tedavi ve araştırmanın yapıldığı yerler ile bu iş veya işlemlerde çalışan personelin haftalık çalışma süresi 35 saattir. Bu süre içerisinde, Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilen radyasyon dozu limitleri de ayrıca dikkate alınır. Doz limitlerinin aşılmaması için alınması gereken tedbirler ile aşıldığı takdirde izinle geçirilecek süreler ve alınacak diğer tedbirler Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir" hükmü yer almıştır.

Söz konusu değişiklik Avrupa Birliği ile entegrasyon gerekçesi ileri sürülerek hazırlanmış ve bu madde ile radyasyonla çalışanların haftalık çalışma süreleri 25 saatten 35 saate çıkarılmıştır. Radyasyon görevlilerinin günlük mesai sürelerinde "birim zamanda yapılan iş" önemsenmelidir. Avrupa ve OECD ülkelerinde bir radyoloji teknisyeni günlük mesai saatinde ortalama 20-25 hasta ve ortalama 50-60 ekspojur (şutlama) yaparken ülkemizde ise bir teknisyen ortalama 75-80 hasta ve ortalama 250 ekspojur (şutlama) yapmaktadır.

Yine Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun 12/04/2011 tarihli ve 5010 sayılı Radyoloji Cihazları Lisansları konulu görüş yazısında da "Sağlık alanında kullanılan başlıca iyonlaştırıcı radyasyon kaynakları radyolojide tek tüplü röntgen, mobil tek tüplü röntgen, çift tüplü röntgen, c-kollu skopi, u-kollu skopi, o-kollu skopi, mamografi, anjiyografi, kemik yoğunluk ölçüm, bilgisayarlı tüm vücut tomografi, bilgisayarlı beyin tomografi, mikro tomografi, mikrofilm cihazları, panoramik cihazlar ile panoramik diş, periapikal diş, periapikal mobil diş, volümetrik diş tomografi cihazları, radyoterapide teleterapi, lineer hızlandırıcı, brakiterapi, x ışını tedavi, cyberknife, gama knife, simulator, CT simulator, kan ışınlama cihazları ve (prostat, göz vb.) tedavi uygulamalarının yapıldığı ameliyathanelerde kullanılan kapalı radyoaktif kaynaklar; nükleer tıpta PET, PET/CT, SPECT, SPECT/CT cihazları ile 1-131 tedavi odaları ve RIA laboratuvarlarında kullanılan radyoaktif kaynaklardır. Diğer taraftan 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında çalışan röntgen teknisyenleri ile bu kapsamda çalışan diğer sigortalılar. Kanunun 40 ncı maddesinin 11 inci bendinde de yer alan işyerlerinde ve işlerde geçen çalışma sürelerinin her 360 günü için 90 gün fiili hizmet süresi zammından yararlanması gerekirken yıllık izin, ücretsiz izin, ücretli izin, şua izni, sıhhi izin ve eğitim kurs süreleri düşülerek hesaplanmaktadır. Fiili hizmet süreleri 90 gün yerine 45 gün ile sınırlı kalmaktadır.

Radyasyonun başta kanser olmak üzere erken yaşlanma, kısırlık, büyüme ve gelişme geriliği, gelecek nesillerde görülebilecek sakatlıklar ve doğal yaşam süresinin kısalması gibi pek çok ciddi sağlık problemlerine neden olduğu bilinmektedir.

Avrupa Sosyal Şartı Madde 2/4 te "'Devletler içinde bulunulan tehlikeli ve sağlığa zararlı illerdeki riski ortadan kaldırmayı ve bu risklerin henüz yeterince azaltılamadığı ya da kaldırılamadığı durumlarda bu işlerde çalışanlara ücretli ek izin verilmesini veya bunların çalışma saatlerinin azaltılmasını sağlamakla yükümlüdür" denilmektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 08/02/2013 tarihli ve 28553 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ağır Ve Tehlikeli İşler Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik EK-1 de 94. sırada Radyoloji işleri ile radyum ve radyo aktif maddelerle ve radyasyon yayan her türlü cihazla (Çeşitli röntgen, manyetik rezonans ve benzeri elektronik cihazlar) çalışılan işleri ağır ve tehlikeli işler sınıfında sayarken, Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuna

Bağlı Sağlık Tesislerinde Görevli Personele Ek Ödeme Yapılmasına Dair Yönetmeliğinde riskli birimler sıralanırken radyoloji, nükleer tıp gibi birimler kapsam dışı bırakılmıştır.

06/05/1939 tarih ve 4201 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan "Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi Müesseseleri Hakkında Nizamnamenin 23 üncü Maddesi gereğince yıllık sağlık kontrollerimin yılda iki kez yapılması gerekmektedir. İlgili tüzüğün 23 üncü Maddesi "Röntgen ve radyom laboratuvarlarında çalışan bütün mütehassıs ve müstahdemlerin, senede iki defa kanları muayene edilerek küreyvatları sayılmak ve el vesair açık yerlerinin cildini muayene ettirmek mecburidir. Resmi müesseselerde bu muayenelerin icrası, o müesseselerin müdürleri tarafından takip olunur. Hususi müesseselerde, muayenelerin icra ettirilmemesinden sahipleri mesuldür. Bu muayenelerin neticeleri muntazam bir deftere kaydedilir. Bu muayeneler neticesinde görülecek arızalar iyi oluncaya kadar o kimsenin çalışmasına müsaade edilmez.” demektedir.

Bu bilgiler ışığında;

SORU 1- Ülkemizde yürürlükte olan ve uluslararası normların da üzerinde olduğu bilinen radyasyonla çalışan işlerde haftalık 35 saat olan sürenin fazla olduğunu düşünüyor musunuz?

CEVAP 1- Radyasyon kaynağı ile teşhis, tedavi veya araştırmanın yapıldığı kamu ve özel tüm sağlık kurum ve kuruluşları ile radyasyon kaynaklarıyla çalışan personeli kapsayan, 19/4/1937 tarihli ve 3153 sayılı Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanunun Ek 1 inci maddesi ile 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 40 ıncı maddesine dayanılarak hazırlanan ve Sağlık kurum ve kuruluşlarında radyasyon kaynağı ile teşhis, tedavi veya araştırmanın yapıldığı alanlarda çalışan tüm personelin radyasyondan kaynaklanabilecek risklere karşı radyasyon dozu limitlerini ve doz limitlerinin aşılmaması için alınması gereken tedbirler ile aşılması durumunda alınacak tedbirler ve radyasyon kaynakları ile ilgili çalışma esaslarını belirleyerek ilgili personelin korunmasını sağlamak amacıyla Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları İle Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri Ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliği 05/07/2012 tarih ve 28344 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Radyasyon görevlisi, radyasyon kaynağı ile yürütülen faaliyetlerden dolayı toplum üyesi kişiler için belirtilen doz sınırlarının (yılda 1 mSv) üzerinde radyasyona maruz kalma olasılığı bulunan kişi olarak değerlendirilmektedir. Çalışma alanlarının sınıflandırılması ve çalışanların radyasyon görevlisi olup olmadığının değerlendirilmesi “Lisans Sahibi” sorumluluğundadır. Görevi gereği radyasyonla çalışanların sosyal hakları ile ilgili hususlar 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 40 ıncı maddesi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 103 üncü maddesi ile düzenlenmiştir.

24/03/2000 tarihli ve 23999 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinin 50 inci Maddesinde “Radyasyon Güvenliği Tüzüğü ve bu Yönetmelik kapsamına giren radyasyon kaynaklarının imal, ithal ve ihraç edilmesi, alınması, satılması, taşınması, depolanması, bakımı, onarımı, kurulması, sökülmesi, değiştirilmesi, radyasyon kaynaklarıyla çalışılabilmesi ve her türlü amaçla bulundurulması ve kullanılması için Kurum’dan lisans alınması zorunludur.” hükmü yer almaktadır.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu’nun 08/06/2012 tarih ve 16685 sayılı Radyoloji Cihazları Lisansları konulu görüş yazısında “...2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu uyarınca yayımlanmış olan Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği hükümleri gereğince her türlü iyonlaştırıcı radyasyon kaynağının kullanılması ve bulundurulması için Kurumumuzdan lisans alınması gerekmektedir. Sağlık alanında kullanılan başlıca iyonlaştırıcı radyasyon kaynakları radyolojide tek tüplü röntgen, mobil tek tüplü röntgen, çift tüplü röntgen, c-kollu skopi, u-kollu skopi, o-kollu skopi, mamografi, anjiyografi, kemik yoğunluk ölçüm, bilgisayarlı tüm vücut tomografi,

bilgisayarlı beyin tomografi, mikrotomografi, mikrofilm cihazları, panoramik cihazlar ile panoramik diş, periapikal diş, periapikal mobil diş, volumetrik diş tomografi cihazları; radyoterapide teleterapi, lineer hızlandırıcı, brakiterapi, x ışını tedavi, cyberknife, gama knife, simülâtör, CT simülâtör, kan ışınlama cihazları ve (prostat, göz, vb.) tedavi uygulamalarının yapıldığı ameliyathanelerde kullanılan kapalı radyoaktif kaynaklar; nükleer tıpta PET, PET/CT, SPECT, SPECT/CT cihazları ile I-131 tedavi odaları ve RIA laboratuvarlarında kullanılan radyoaktif kaynaklardır. Diğer taraftan MR cihazları iyonlaştırıcı radyasyon üreten cihazlar değildir ve bu cihazları kullanan personel radyasyon görevlisi değildir.” ifadeleri yer almaktadır.

3153 sayılı Kanuna 5947 sayılı Kanunla eklenen Ek 1 inci maddeye göre İyonlaştırıcı radyasyonla teşhis, tedavi veya araştırmanın yapıldığı yerler ile bu iş veya işlemlerde çalışan personelin haftalık çalışma süresi 35 saat olarak öngörülmüştür.

SORU 2- Avrupa'da uygulanmakta olan günlük çekim sayısının sınırlandırılması gibi bir uygulamanın Türkiye'de de hayata geçirilmesine yönelik bir çalışma var mıdır?

CEVAP 2- Radyasyon Güvenliği kapsamında Türkiye Atom Enerjisi Kurumunca yürütülen mevzuat hükümleri dikkate alınarak radyasyon doz limitleri ve kişisel cep, el, bilek veya yüzük dozimetre kullanacak personel belirlenmiş, radyasyon kaynağı ile yürütülen faaliyetlerden dolayı yıllık 1msv etkin doz değerinden fazla doza maruz kalma ihtimali olan personele tedbir amaçlı dozimetre kullanılması öngörülmüş, Yönetmelik radyasyon kaynağı ile teşhis, tedavi veya araştırmanın yapıldığı kamu ve özel tüm sağlık kurum ve kuruluşları ile radyasyon kaynaklarıyla çalışan personeli kapsamıştır. Günümüzde kullanılan cihazların yeni teknoloji ile üretilmesi ve çevreye yayılan radyasyon düzeyinin oldukça düşük olması, X-Ray dan korunma tedbirleri, günümüz teknolojik gelişmelerine göre güncellenmesi nedeniyle dozimetre ölçümlerinde belirlenen doz limitlerinin aşağısında kaldığı görülmektedir.

Ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili düzenlemelere 6331, 3153, 5510, 4857 gibi İş Kanunlarında yer verilmiştir. Bu Kanunların uygulamalarına yönelik esaslarda tüzük ve yönetmeliklerde yer almıştır. Çalışma hayatını yakından etkileyen ekonomik, sosyal ve siyasal koşullar, uygulamada karşılaşılan sorunlar, Avrupa Birliği ile Uluslararası Çalışma Örgütü normlarına uyum sağlama zorunluluğundan dolayı, çalışanların tümünü kapsayan, önleyici ve koruyucu tedbirleri içeren ve gelişmiş ülke örneklerindeki mevzuat metinleriyle uyumlu düzenlemelerin hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

SORU 3- Bakanlığınız kayıtlarında radyoloji çalışanı olup meslek hastalığından hayatını kaybedenler ile ilgili istatistik yapılmış mıdır? Yapılmışsa radyasyona maruz kalıp kanser olan ve hayatını kaybeden kaç kişi vardır?

CEVAP 3- Bakanlığınız kayıtlarında radyoloji çalışanı olup meslek hastalığından hayatını kaybedenler ile ilgili istatistiki bilgi bulunmamaktadır.

SORU 4- Döner Sermaye Ek ödeme Yönetmeliğinde radyoloji, nükleer tıp, anjiyografi gibi radyasyon alanlarının da riskli birim kapsamına alınması ile ilgili Bakanlığınızca başlatılan herhangi bir çalışma var mıdır?

CEVAP 4- Çalışma alanlarının sınıflandırılması ve çalışanların radyasyon görevlisi sayılıp sayılmayacağı hususunun değerlendirilmesi lisans sahibinin sorumluluğunda olup, bir personelin şua izninden faydalandırılabilmesi de –unvanına bakılmaksızın- radyasyon görevlisi sayılıp sayılmadığının tespitine bağlıdır...

...Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinin 2 inci maddesinde de radyasyon görevlisi “sürekli olarak denetimli alanlarda veya radyasyon kaynaklarıyla çalışan kişi “ olarak tarif edilmiş ve

denetimli alanlarda veya radyasyon kaynaklarıyla geçici olarak veya ara sıra çalışan kişilerin radyasyon görevlisi sayılmayacakları açıkça belirtilmiş, akabinde radyasyon kaynağının ve denetimli alanların tarifine yer verilmiştir.

...İlgili personelin radyasyon görevlisi sayılıp sayılmayacağının ve dolayısıyla kendisine şua izni verilir verilmeyeceği ile fiili hizmet süresi zammından yararlandırılması hususunun , yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde görev yapılan birime ve maruz kalınan radyasyonun dozuna göre ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir. Böyle bir değerlendirme yapılırken de;

- 1- Öncelikle kullanılan cihazların yukarıda sayma suretiyle belirlenen “radyoloji kaynaklarından” olup olmadığı,
- 2- Bu cihazlarla sürekli ve fiilen görev yapılıp yapılmadığı,
- 3- Bu görev esnasında Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinde toplum üyesi kişiler için belirtilen doz sınırlarının üzerinde radyasyona maruz kalınıp kalınmadığı hususlarının dikkate alınması gerekmektedir.

Netice olarak personelin radyasyon görevlisi olup olmadığı hususunda doğal ve yapay radyoaktif, radyoionizan maddeler veya bütün diğer korpusküler emanasyonel kaynakları ile yapılan işlerde fiilen çalışarak söz konusu işlerin risklerine maruz kalmaları halinde radyasyon görevlisi olarak değerlendirilmektedir.

SORU 5- Radyoloji ile ilgili hiçbir eğitim almadığı halde özel ve kamu sağlık kurumlarında radyoloji ünitelerinde radyasyon uygulaması yapan, kendisini ve hastaların sağlığını riske atan diplomasız radyoloji teknisyenleri ile ilgili Bakanlığınızın bir araştırması var mıdır?

CEVAP 5- 1219 sayılı Kanun’un Ek Madde 13’ün devamında “....Diploması veya meslek belgesi olmadan bu maddede tanımlanan meslek mensuplarının yetkisinde olan bir işi yapan veya bu unvanı takınanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikiyüz günden beşyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.” hükmü ile yerine diğer sağlık çalışanlarının çalıştırılmayacağı görülmekte olup, ilgili bölümlerinden mezun olmayanların diğer sağlık çalışanlarının yerine çalışması mümkün bulunmamaktadır.

Bakanlığımız tarafından veya Bakanlığımız onayı ile başka kurumlarca düzenlenen sertifika programlarında eğitim alarak sertifika sahibi olanlar dışında, kurum/kuruluşların kendi ihtiyaçları doğrultusunda eğitim verilerek yetiştirilen ve kendi kurumlarında çalıştırılan kişilerin bu sertifikalar ile başka sağlık kurum veya kuruluşlarda Röntgen Teknisyeni unvanını kullanarak çalışmaları uygun bulunmamaktadır.

SORU 6- Diğer sağlık çalışanları gibi radyoloji teknisyenlerinin beklentisi de radyoloji bölümünde lisans düzeyinde 4 yıllık eğitime geçilmesidir. Konuyla ilgili Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?

CEVAP 6- 1219 sayılı Kanun’un Ek Madde 13’de “Tıbbi görüntüleme teknisyeni/teknikeri; sağlık meslek liselerinin ve meslek yüksekokullarının tıbbi görüntüleme programlarından mezun; tıbbi görüntüleme yöntemleri ile görüntü elde eden ve kullanıma hazır hale getiren sağlık teknisyeni/teknikeridir.” şeklinde tanımlanmıştır.

1219 sayılı kanuna ek olarak düzenlenen 6225 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 26/04/2011 tarih ve 27916 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmesi ile birlikte mesleki tanımlamalar yapılmış, bu kapsamda mesleki düzenlemeleri ile ilgili Sağlık Meslek Mensupları İle Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik de 22.05.2014 ve 29007 sayılı Resmi Gazete de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Sağlık meslek mensuplarının iş ve görev ayrıntıları ile sağlık hizmetlerinde çalışan diğer meslek mensuplarının sağlık hizmetlerinde çalışma şartları, iş ve görev tanımları yapılan Mezkur Yönetmelik de “Tıbbi görüntüleme teknisyeni/teknikeri;

a) Hasta ve çalışana yönelik radyasyon güvenlik önlemlerini uygular.

b) Tıbbi görüntüleme cihazını ve ortamı radyografik incelemeye hazır hale getirir. Cihazların kalibrasyonunu kontrol eder, bakım ve tamirinin zamanında yapılması için ilgililere bilgi verir.

c) Radyografik inceleme öncesinde hastayı hazırlar ve bilgi verir.

ç) Doğrudan ya da radyoopaklı radyografi, bilgisayarlı tomografi ve kemik mineral dansitometresi çekimleri ile manyetik rezonans ve anjiyografi görüntülemesi yapar.

d) Film banyo/baskı işlemleri ve görüntülerin elektronik kayıt işlemlerini yapar.

e) Radyoaktif atıkların muhafazasını ve imha edilmesinde görev alır.

f) Uzman eşliğinde radyonüklid görüntüleme ve floroskopi yapar.

g) Hekim eşliğinde radyoopak madde enjeksiyonu yapar.” şeklinde tanımlanmıştır.

SORU 7- Radyoloji çalışanlarının 06.05.1939 tarih ve 4201 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi Müesseseleri Hakkında Nizamname"sinin 23 üncü Maddesi gereğince yıllık sağlık kontrolleri yılda iki kez yapılmakta mıdır? Yine 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 15 inci Maddesinin 4 üncü fıkrası gereği "Sağlık gözetiminden doğan maliyet ve bu gözetimden kaynaklı her türlü ek maliyet işverence karşılanır, çalışana yansıtılamaz." denilmesine rağmen çalışanlardan kesinti yapılmakta mıdır? Ayrıca Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinin 71 inci Maddesinin e fıkrasında "Radyasyon görevlilerinin istifa, emeklilik ve sağlık gibi nedenlerle görevlerinden ayrılmalari halinde, muayene sonucunda hekim tarafından gerekli görüldüğü takdirde radyasyon etkisi ile ortaya çıkabilecek durumların takibi veya tedavisine devam edilmesini sağlamak" denilmesine rağmen bu durumdaki radyasyon görevlilerinin takibi yapılmakta mıdır?

CEVAP 7- 05/07/2012 tarih ve 28344 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları İle Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri Ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde “ Bu Yönetmelikte geçen; İdare: Bünyesinde tıbbi amaçlı radyasyon uygulaması yapılan sağlık kurum ve kuruluşu idaresini,

Radyasyon Güvenliği Komitesi: Sağlık kurum ve kuruluşlarında nükleer tıp, radyasyon onkolojisi, radyoterapi ve radyoloji birimlerinin her birinden en az bir radyasyon görevlisi ile, idare tarafından uygun görülen diğer personelin katılımıyla oluşan ve radyasyon güvenliğinin sağlanmasına yönelik çalışmaları yürüten birim,” olarak tanımlanmıştır. Komite, radyasyon güvenliği hususlarını değerlendirmektedir.

Mezkur Yönetmeliğin 8 inci maddesinde “ (1) Radyasyon kaynağı ile çalışan personel, 7 nci maddede belirtilen radyasyon doz limitleri ve Kanunun Ek 1 inci maddesinde öngörülen süre dâhilinde çalıştırılır. Bu personel normal mesai dışında icap nöbetine çağırılmış ise icap nöbetinde bilfiil çalışılan süre de haftalık çalışma süresine dâhil edilir. İdare, personelin sağlığını korumak, doz aşımına maruz kalmasını önlemek ve iş güvenliğini sağlamak için işin niteliğine uygun koruyucu giysi ve teçhizatı eksiksiz bulundurmak ve bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirmekle; personel de gerekli korunma tedbirlerine uymakla yükümlüdür.

(2) Radyasyon kaynağı ile çalıştırılacak personelin, işe başlatılmadan önceki tıbbi muayeneleri ile işe başlatıldıktan sonraki yıllık sağlık kontrolleri Ek-1'deki form doğrultusunda ilgili idare tarafından yaptırılır. Bu personelin çalışma şekli, Kanunî süreyi aşmamak kaydıyla, hizmetin etkinlik ve sürekliliğinin sağlanması bakımından vardiya veya nöbet şeklinde düzenlenebilir.

(3) Hamilelik durumu ortaya çıkan personel, bu durumunu ilgili birim amirine derhal yazılı olarak bildirir. Hamile personelin yıllık doz limitleri, Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinde

belirlenmiş toplum için doz limitlerini aşamaz. Çalışma şartları bilfiil denetimli alanları kapsamayacak şekilde düzenlenir.

(4) Emzirme dönemindeki personel, radyoiodun solunması veya sindirim yoluyla alınması riski taşıyan nükleer tıp alanında ve benzeri bulaşma riski taşıyan işlerde çalıştırılmaz.

(5) Kişisel dozimetre ölçümlerinde doz limitlerinin aşıldığının tespit edilmesi halinde ölçümü yapan kuruluş en geç onbeş gün içerisinde; aciliyet arz eden durumlarda ise derhal ilgili idareye bildirimde bulunur.

(6) Kişisel dozimetre ölçümlerinde yıllık doz limitlerinin aşıldığı durumlarda Radyasyon Güvenliği Komitesi, sorunun kaynağını inceleyip değerlendirir, varsa eksiklik ve aksaklıkların düzeltilmesi için ilgili idare ile birlikte gerekli tedbirleri alır. Eksiklik ve aksaklıklar giderilinceye kadar doz limitini aşan personel ilgili işte çalıştırılmaz, hatalı radyasyon kaynağı kullanılmaz. Bu personel yıllık sağlık izni kullanmamış ise öncelikle bu izin kullandırılır. Ayrıca sağlık yönünden olumsuz bir durum ortaya çıkması halinde, Radyasyon Güvenlik Komitesince onbeş günden az olmamak kaydıyla sağlık sorunu giderilene kadar verilecek izin süresi belirlenerek bu izin idarece kullandırılır.

(7) Kişisel dozimetre ölçümlerinde 7 nci maddede belirtilen inceleme düzeyi doz seviyelerinin aşılması durumunda Radyasyon Güvenliği Komitesi, sorunun kaynağını inceleyip değerlendirir, varsa eksiklik ve aksaklıkların düzeltilmesi için ilgili idare ile birlikte gerekli tedbirleri alır. Bu personelden yıllık doz limitlerini aşma ihtimali olanlar Radyasyon Güvenliği Komitesince değerlendirilerek altıncı fıkraya göre işlem yapılır.

(8) Kişisel dozimetre ölçümlerinde doz limitlerinin aşılması veya yüksek dozda radyasyona maruziyet şüphesi taşıyan radyasyon kazası durumunda sağlık personeli, Ek-1'deki form doğrultusunda değerlendirilir ve gerekli görülürse bu konuda ileri tetkik ve tedavinin yapılabileceği sağlık kurumuna sevk edilerek durumu idarece yakın takip edilir.

(9) Radyasyon kaynağı ile çalışan personelin, beş yıllık etkin dozu toplamda 100 mSv'i aşması durumunda, bu personel radyasyon görevlisi olarak çalıştırılmaz.

(10) Radyasyon görevlisi olmamakla birlikte radyasyon kaynağı ile yürütülen faaliyetlerden dolayı yıllık 1 mSv etkin doz değerinden fazla doza maruz kalma ihtimali Radyasyon Güvenliği Komitesince belirlenen personele tedbir olarak kişisel dozimetre kullandırılır.

(11) Radyasyon kaynağı ile çalışan personelin sağlık izni yılı içerisinde kullandırılır." Hükümü yer alarak, sağlıkla ilgili çalışma usul ve esasları belirlenmiştir.

Sağlık Bakanlığı Radyasyon Çalışanı Sağlık Raporu Ek 1 de yer almakta olup, tıbbi değerlendirme ve çalışan bilgileri yer almakta olup, çalışanın sağlık değerlendirmesi yapılarak, radyasyon kaynakları ile çalışmasında sakınca bulunup bulunmadığı belirtilmektedir. Radyasyon kaynakları ile ağırlıklı temas şekli, son bir yıl içinde kişisel dozimetri ölçümlerinde limit aşımı olup olmadığı, son bir yıl içinde radyasyon kazası geçirip geçirmediği, son bir yıl içinde tıbbi tanı ve tedavi amacıyla radyasyona maruz kalıp kalmadığı, sağlık durumu ile ilgili olarak değişiklik olup olmadığı gibi bilgiler raporda yer almaktadır.

SORU 8- Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi bünyesinde Röntgen Teknisyeni kadrosu ile görev yapmakta olan personelin görev yaptığı süreler için 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununu gereğince radyoloji çalışanlarının faydalanması gereken fiili hizmet süresi zammından yararlandırılmakta mıdır?

SORU 9- Radyoloji çalışanlarının haftalık çalışma süresi 10 saat arttırılmış olmasına rağmen ücret politikası neden aynı kalmıştır?

CEVAP 8, 9- 05/07/2012 tarih ve 28344 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları İle Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri Ve Çalışma

Esasları Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde “Radyasyon görevlisi: Radyasyon kaynağı ile yürütülen faaliyetlerden dolayı görevi gereği, 24/3/2000 tarihli ve 23999 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinde toplum üyesi kişiler için belirtilen doz sınırlarının üzerinde radyasyona maruz kalma olasılığı olan kişi” olarak tanımlanmıştır.

5510 Sayılı Kanun’un 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında çalışan sigortalılardan Kanun’un 40 ıncı maddesinde belirtilen iş veya görevlerde çalışan ve aynı madde kapsamında belirlenen işleri fiilen yaparak bu işlerin risklerine maruz kalanların 40 ıncı maddede belirtilen sürelerle sınırlı olmak üzere fiili hizmet süresi zammından yararlandırılması gerekmektedir.

Çalışma alanlarının sınıflandırılması ve çalışanların radyasyon görevlisi sayılıp sayılmayacağı hususunun değerlendirilmesi lisans sahibinin sorumluluğunda olup, bir personelin şua izninden faydalandırılabilmesi de –unvanına bakılmaksızın- radyasyon görevlisi sayılıp sayılmadığının tespitine bağlı olduğundan bu cihazlarla sürekli ve fiilen görev yapılıp yapılmadığı hususları dikkate alınmaktadır.

Görevi gereği radyasyonla çalışanların sosyal hakları ile ilgili hususlar 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 40 ıncı maddesi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 103 üncü maddesi ile düzenlenmiştir.

Göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı teşekkür ederim.